

Прохоренко Тетяна Григорівна
доцент кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки ХНАДУ,
кандидат соціологічних наук, доцент
email: t.g.prokhorenko@gmail.com

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Освіта в Україні сьогодні зіштовхнулася не тільки з глобальними викликами, пов'язаними з пандемією COVID-19, але і з російсько-українською війною. За таких реалій дистанційне навчання стає головним джерелом комунікації та якісної освіти. Термін «дистанційне навчання» характеризується тим, що навчання здійснюється на відстані, без безпосереднього, особистого контакту між викладачем і студентом. Діалог студента і викладача відбувається за допомогою сучасних інформаційних і телекомунікаційних засобів, що робить дистанційну освіту загальнодоступною, неймовірно розширюючи можливості для самостійного навчання.

У центрі процесу дистанційного навчання знаходиться самостійна пізнавальна діяльність тих, хто навчається, самоосвіта, можливість не тільки прищепити навички самостійного здобуття нових знань, а й їх практичного використання. Самостійна навчальна робота здобувачів є однією із форм активної навчально-пізнавальної діяльності, передбачає інтеграцію викладача і студента в умовах інформаційно-навчального середовища.

Виступаючи невід'ємною частиною і логічним продовженням лекційно-семінарської системи дистанційного навчання, самостійна робота спрямована на самостійне закріплення і поглиблення раніше здобутих знань, умінь і навичок, а також оволодіння новими. Вона може здійснюватися як індивідуально здобувачем без будь-якої сторонньої допомоги, так і під керівництвом викладача і передбачає ознайомлення, вивчення, аналіз навчальної літератури, інших інформаційних джерел, складання на основі опрацьованої літератури планів-конспектів, виконання завдань, тестів, участь у форумах, складання соціологічної анкети, проведення опитування, написання

рефератів тощо. При виникненні певних питань, студент постійно має зв'язок з викладачем за допомогою пошти або форуму, наявних в дистанційному курсі.

Завдання до кожної теми розвивають уміння і навички студентів, орієнтовані на самостійний пошук інформації, її творче осмислення. В процесі їх виконання студент вчиться самостійно та оригінально розв'язувати запропоновані задачі, розвиває навички творчої діяльності, вміння висловлювати власну думку і давати оцінки подіям, що відбуваються у суспільстві, вільно обмінюватися думками між студентами і викладачем. Проміжна атестація студентів проходить в формі тестів, тому виключається можливість суб'єктивної оцінки. Студент отримує відомості про ступінь успішності засвоєння ним навчального матеріалу.

Навчання відбувається в індивідуальному темпі, швидкість навчання встановлюється самим студентом в залежності від його особистих і суспільних обставин. Гнучкий режим роботи дозволяє студенту самостійно планувати час, місце і тривалість занять.

Створюються унікальні можливості доступу до навчальної інформації. Має місце інтерактивний характер взаємодії з інформацією, у здобувача є можливість побудови індивідуального сценарію знаходження в інформаційному просторі. Різноманітність «форматів» представлення інформації в змозі зробити процес навчання цікавим і захоплюючим. Більш того, інформаційне середовище є відкритим для індивідуальної творчості, створюючи комфортні умови для творчого самовираження студента.

Підтримку та розвиток дистанційного навчального процесу забезпечують електронні підручники, навчальні посібники та конспекти лекцій, що містять систематизований навчальний матеріал у межах програми тієї чи іншої дисципліни. Інформаційну підтримку дистанційного навчального процесу забезпечують інформаційно-довідкові джерела, такі як словники, довідники тощо. Вони суттєво розширюють можливості викладача і забезпечують більш ефективне засвоєння навчального матеріалу студентами.